

קְרִיָה יִפְהַפְיָה

ר' זכריה אלצ'אהרי המאה ה-16

מְשׁוֹשׁ לְעַרְיָךְ.	קְרִיָה יִפְהַפְיָה,
לְמַלְכְךָ וְשָׂרֶיךָ:	עִיר נְאֻמָּנָה אֶתְךָ,
רַבַּת צְבָאֶיךָ.	יוֹם אֶזְכָּרָה יַפְעֵתְךָ,
לְשָׁפוֹן חֲצָרֶיךָ:	לֶךְ כְּלָתָה נִפְשִׁי,
אָעוֹף כְּמוֹ יוֹנִים.	מִי יִתְּנֵנִי נָא,
אֶחֱוֹנֵן עֲפָרֶיךָ:	אֶשְׁקֶ אֲבֵנֶיךָ,
מִיּוֹם נְדוּד רַעְיָה.	לֹא שְׁקָטָה נִפְשִׁי,
מִבֵּית מְגוּרֶיךָ:	מִיּוֹם גְּלוּת בְּנִים,
כִּימֵי שְׁנוֹת עוֹלָם.	נִרְאָה בְּשִׁמְחָתְךָ,
לְבָנוֹת גְּדֵרֶיךָ:	עֵת בּוֹא יִשׁוּעָתְךָ,
לִפְנֵי אֲדוֹן עוֹלָם.	אֶפִּיל תְּחִינָתִי,
יְבֵנָה דְּבִירֶיךָ:	יָקִים שְׁעָרֶיךָ,
וּבִטַח תִּשְׁבִּי.	אֶז תִּשְׁמַחִי לְעַד,
מִכָּל עֲבָרֶיךָ:	יָרֵב שְׁלוֹם בְּנֶיךָ,

א.א.א.

על השיר

שירו של ר' זכריה אלצ'אהרי, בן המאה ה-16, הנוסע התימני הגדול שהגיע אף לארץ ישראל במסעותיו, והיה מראשוני המקובלים בתימן. אין לדעת אם שיר זה של געגועים וכיסופים לירושלים נכתב לפני ביקורו בה, אך אולי יש נחמה כלשהי בידעה שלפחות זכה להגיע אל מושא חלומותיו, אולי כמו משורר ציון נודע שקדם לו, הלא הוא ר' יהודה הלוי, שביקש להגיע לארץ ישראל, ועל פי האגדה מצא את מותו בירושלים.

הקשר בין שני הפייטנים לא תם בפרטים ביוגרפיים אלה, אלא נחשף במלוא היקפו מתוך השיר שלפנינו: 'קריה יפהפיה' הוא אחד מעשרות רבות של פיוטים שנכתבו בהשראת 'ציון הלא תשאל' לריה"ל, ושמרו על משקלו, על חריזתו ועל תכניו; משוררנו אף הגדיל לעשות, וחתם שישה מתוך שבעה טורי שירו במילים מתוך שירו המקורי של ריה"ל. עבור קוראי שירה מודרנית, החיים בתרבות שמקדשת את החידוש, עשויה תופעה זו להיראות משונה מעט; אך נדמה כי עבור ר' זכריה אלצ'אהרי, כפייטנים אחרים, הדיאלוג עם ריה"ל הוא כעין 'חובה קדושה', המחברת אותו למסורת השירה העברית לדורותיה, ומעניקה לכל משפט ומילה בשירו עומק ותהודה הנפרשת על פני מאות בשנים. בפיוט שלפנינו אין מדובר רק בצירופה של חוליה נוספת לשרשרת שירת הקודש העברית, כי אם בצירופה של חוליה נוספת לשרשרת הכיסופים לציון; ונמצא, שפייטננו תורם מדמעתו שלו לנאד הדמעות ההולך ומתמלא מדור לדור, ומוסיף לה מתקוותו: "אֶז תִּשְׁמַחִי לְעַד וּבִטַח תִּשְׁבִּי / יָרֵב שְׁלוֹם בְּנֶיךָ מִכָּל עֲבָרֶיךָ."

קטעי וידיאו ואודיו נוספים ניתן למצא

באתר של נהרי יצחק

בכתובת <http://shituf.piyut.org.il/site/160>